

СПРАВА «ЗАВАДСЬКИЙ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF ZAVADSKIY AND OTHERS v. UKRAINE)

(заява № 19095/12 та 4 інші заяви)

Стислий виклад рішення від 18 червня 2020 року

У різні дати заявники були затримані в рамках кримінальних проваджень. Згодом суди обрали їм запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, який неодноразово продовжувався із посиланням на причини, зазначені в первинних рішеннях про тримання заявників під вартою.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявники скаржились за пунктом 1, 3 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на те, що їхнє тримання під вартою під час досудового розслідування було незаконними та необґрунтованими, а також за пунктом 5 статті 5 Конвенції у зв'язку з відсутністю забезпеченого правовою санкцією права на відшкодування за незаконне тримання заявників під вартою.

Розглянувши скарги заявників за пунктом 3 статті 5 Конвенції, Європейський суд, посилаючись на рішення у справах «Харченко проти України» та «Ігнатов проти України», дійшов висновку, що у цій справі суди не оцінили конкретні факти кожної справи або не розглянувши можливість застосування інших запобіжних заходів як альтернативу триманню під вартою під час досудового слідства, продовжували строк тримання заявників під вартою під час провадження підставах, які не можуть вважатися «достатніми» та «відповідними», щоб виправдати їх тривалість.

Скаргу у заяві № 16561/16 за пунктом 3 статті 5 Конвенції щодо продовження строку тримання заявника під вартою у періоду з 08 липня до 01 грудня 2014 року Європейський суд визнав непринятною та відхилив як явно необґрунтовану відповідно до пункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції.

З огляду на усталену практику Європейський суд встановив порушення пункту 5 статті 5 Конвенції у зв'язку з відсутністю ефективного права на відшкодування за незаконне тримання заявників під вартою.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Вирішує* об'єднати заяви;

2. *Оголошує* прийнятними скарги заявників за пунктом 3 статті 5 Конвенції на відсутність обґрунтування тримання їх під вартою протягом періодів, зазначених у таблиці в додатку, та скарги за пунктом 5 статті 5 Конвенції на відсутність забезпеченого правовою санкцією права на відшкодування за свавільне тримання їх під вартою, а решту скарг у заяві № 16561/16 — неприйнятними;

3. *Постановляє*, що було порушено пункт 3 статті 5 Конвенції щодо всіх заявників;

4. *Постановляє*, що було порушено пункт 5 статті 5 Конвенції щодо всіх заявників;

5. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) кожному заявнику суму, зазначену у таблиці в додатку, та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 1 000 (одна тисяча) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості компенсації судових та інших витрат, які мають бути сплачені на банківський рахунок пана О. Ігнатова, представника другого, третього та п'ятого заявників;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

6. Відхиляє решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції».